

Seslání Ducha svatého

„Budete mými svědky“

Sk 1,1První knihu jsem sepsal, drahý Teofile, [1] o všem, co Ježíš začal dělat a učit Sk 1,2až do dne, kdy byl vzat vzhůru poté, co skrze Ducha svatého dal pokyny svým vyvoleným apoštolům. Sk 1,3Těm také po svém umučení mnoha jistými důkazy prokázal, že je živý, když se jim po čtyřicet dní ukazoval a mluvil o Božím království. Sk 1,4Když se s nimi sešel, přikázal jim: „Neopouštějte Jeruzalém, ale očekávejte Otcovo zaslíbení, o kterém jste mě slyšeli mluvit. Sk 1,5Jan křtil vodou, ale vy budete brzy pokřtěni Duchem svatým.“ [2] Sk 1,6Ti, kdo s ním byli, se ho zeptali: „Pane, obnovíš už teď království Izraele?“ Sk 1,7Odpověděl jim: „Není vaše věc znát časy a doby, které si Otec ponechal ve své pravomoci. Sk 1,8Přijmete ale moc Ducha svatého přicházejícího na vás a budete mými svědky v Jeruzalémě, v celém Judsku, v Samaří a až na konec světa.“ Sk 1,9Po těch slovech byl před jejich zraky vzat vzhůru a zmizel jim z očí v oblaku. Sk 1,10Zatímco se upřeně dívali, jak odchází do nebe, hle, přistoupili k nim dva muži v bílém rouchu Sk 1,11a řekli jim: „Co tu stojíte a hledíte k nebi, Galilejci? Tento Ježíš, který od vás byl vzat do nebe, se vrátí právě tak, jak jste ho viděli odcházet.“

„V horní místnosti“

Sk 1,12Tehdy se vrátili do Jeruzaléma od Olivetské hory ležící poblíž města – na vzdálenost sobotní cesty. [3] Sk 1,13Když přišli, vystoupili do horní místnosti domu, kde pobývali: Petr, Jakub, Jan, Ondřej, Filip, Tomáš, Bartoloměj, Matouš, Jakub (syn Alfeův), Šimon Zélot [4] a Juda (syn Jakubův). Sk 1,14Ti všichni svorně setrvali v modlitbách společně s ženami i s Ježíšovou matkou Marií a s jeho sourozenci.“

„Den Letnic“

Sk 2,1Když přišel den Letnic, [8] byli všichni jednomyslně spolu. Sk 2,2Náhle se z nebe ozval hukot, jako by se řítíl prudký vítr, a naplnil celý dům, kde seděli. Sk 2,3Ukázaly se jim jakoby ohnivé jazyky, které se rozdělily a spočinuly na každém z nich. Sk 2,4Všichni byli naplnění

Duchem svatým a začali mluvit jinými jazyky, jak jim Duch dával promlouvat. Sk 2,5V Jeruzalémě tehdy pobývali zbožní Židé z každého národa na světě. Sk 2,6Když se ozval ten hukot, sešla se spousta lidí a byli ohromeni, protože je každý slyšel mluvit svou vlastní řečí. Sk 2,7Úžasem bez sebe říkali: „Hleďte, copak ti všichni, kdo tu mluví, nejsou Galilejci? Sk 2,8Jak to, že tedy každý slyšíme svou rodnou řeč? Sk 2,9Parthové, Médové, Elamité a obyvatelé Mezopotámie, Judeje i Kappadokie, Pontu a Asie, Sk 2,10Frygie i Pamfylie, Egypta i krajů Libye vedle Kyrény a příchozí z Říma, jak Židé, tak proselyté, Sk 2,11Kréťané i Arabové – slyšíme je mluvit našimi jazyky o velikých Božích věcech!" Sk 2,12Všichni žasli a nevěděli, co si o tom myslet. „Co má tohle znamenat?" ptali se jeden druhého. Sk 2,13Někteří se ale posmívali a říkali: „Opili se novým vínem!"

Duch Svatý to byl, který vlil novou odvahu do života apoštolů a tak se zrodila Církev Kristova.

„Bůh ho učinil Mesiášem!"

Sk 2,14Tehdy vstal Petr s ostatními jedenácti a hlasitě k nim promluvil: „Židé a všichni, kdo pobýváte v Jeruzalémě, chci vám něco oznámit. Dobře mě poslouchejte: Sk 2,15Tito lidé vůbec nejsou opilí, jak si myslíte – vždyť je teprve devět hodin! Sk 2,16Děje se ale, co bylo předpověděno ústy proroka Joele: Sk 2,17V posledních dnech, praví Bůh," „vyliji svého Ducha na všechny lidi.Vaši synové i vaše dcery budou prorokovat, vaši mladíci uvidí vidění, vaši starci budou mít sny. Sk 2,18Jistěže na své služebníky a služebnice v těch dnech vyliji svého Ducha a budou prorokovat. Sk 2,19Ukážu zázraky na nebi a znamení na zemi, krev a oheň a oblaka dýmu. Sk 2,20Slunce se obrátí v tmou a měsíc v krev, než přijde veliký a zjevný Hospodinův den. Sk 2,21Každý, kdo vzývá Hospodinovo jméno, však bude zachráněn.' [9] Sk 2,22Slyšte má slova, Izraelité: Bůh vám dokázal, kdo je Ježíš Nazaretský, když skrze něj mezi vámi konal divy, zázraky a znamení, jak sami dobře víte. Sk 2,23Když vám ho Bůh podle své jisté vůle a prozřetelnosti vydal, ukřižovali jste ho rukama bezbožníků. Sk 2,24Bůh jej ale vzkřísil a zprostil utrpení smrti,

protože nemohl zůstat v její moci. Sk 2,25David o něm říká: „Hospodina vidím před sebou napořád, je po mé pravici, nezakolísám. Sk 2,26Mé srdce je šťastné, můj jazyk zpívá, také mé tělo v naději odpočívá. Sk 2,27Nenecháš v záhrobí duši mou, svého svatého nevydáš rozkladu. Sk 2,28Cesty života jsi mi oznámil, ve své přítomnosti mě sytíš radostí!“ [10] Sk 2,29Bratři, o praotci Davidovi vám mohu směle říci, že zemřel „a byl pochován – jeho hrob tu máme dodneška! Sk 2,30Jako prorok ale věděl, co mu Bůh zaslíbil: přísahal mu, že na jeho trůn posadí jednoho z jeho vlastních potomků. Sk 2,31Když říkal, že jeho duše nezůstane v záhrobí a jeho tělo nepodlehne rozkladu, předvídal tedy Mesiášovo vzkříšení. Sk 2,32A právě Ježíše Bůh vzkřísil – my všichni jsme toho svědkové! Sk 2,33Byl vyvýšen na Boží pravici, přijal od Otce zaslíbení Ducha svatého a to, co teď vidíte a slyšíte, je jeho vylití. Sk 2,34David přece nevystoupil do nebe, ale sám říká: „Hospodin řekl mému Pánu: Sed’ po mé pravici, Sk 2,35než ti tvé nepřátele k nohám položím.“ [11] Sk 2,36Ať si je všecken lid Izraele jist, že Bůh učinil Pánem a Mesiášem právě Ježíše, kterého jste ukřižovali!“ Sk 2,37Ta slova je zasáhla do srdce. Začali se Petra a ostatních apoštolů ptát: „Co máme dělat, bratři?“ Sk 2,38„Čiňte pokání,“ odpověděl Petr, „a každý se nechte pokřtít ve jménu Ježíše Krista, aby vám byly odpuštěny hříchy. I vy přijmete dar Ducha svatého, Sk 2,39neboť to zaslíbení platí pro vás a vaše potomky i pro všechny, kdo jsou daleko – kohokoli povolá Hospodin, náš Bůh.“ Sk 2,40Dosvědčoval to ještě mnoha „jinými slovy a vyzýval je: „Zachraňte se z tohoto zvráceného pokolení!“

Měli všechno společné

Sk 2,41Ti, kdo ochotně přijali jeho slova, se pak dali pokřtít a toho dne se připojilo okolo tří tisíc lidí. Sk 2,42Zůstávali v apoštolském učení a ve společenství, v lámání chleba a v modlitbách. Sk 2,43Všechny naplnila posvátná úcta a skrze apoštoly se dělo mnoho zázraků a znamení. Sk 2,44Všichni věřící byli pospolu a měli všechno společné. Sk 2,45Prodávali pozemky a majetky a rozdělovali všem, jak kdo potřeboval. Sk 2,46Denně zůstávali svorně v chrámu a ve svých domech lámali chléb a dělili se o jídlo s radostí a upřímným srdcem. Sk 2,47Chválili Boha a

všem lidem byli příjemní. Pán pak denně přidával k jejich společenství další zachráněné."

Tak toto je obraz prvotní Církve a je to také příklad pro všechny věky. Je zřejmé, že zpráva pochází z pozdější doby, kdy byla už jiná křesťanská společenství konstituována jiným způsobem. Evangelium nepředepisuje způsoby soužití křesťanů, ale přesto i dnes jsou mnohá společenství, která se inspiroují prvotní Církví - např. řeholní společenství.

Věrohodnost svědectví

Někteří apoštolové už měli zkušenost s proměněným Ježíšem.

Ježíš, Mojžíš a Eliáš

L 9,28 Asi po týdnu vzal k sobě Petra, Jakuba a Jana a vystoupil na horu, aby se modlil. L 9,29 Zatímco se modlil, změnil se vzhled jeho tváře, jeho oděv zbělel a rozzářil se. L 9,30 A hle, mluvili s ním dva muži. Byli to Mojžíš a Eliáš, L 9,31 kteří se ukázali ve slávě a mluvili o jeho odchodu, k němuž mělo dojít v Jeruzalémě. L 9,32 Petr a jeho druhové však byli přemoženi spánkem. Jakmile se probudili, uviděli jeho slávu a ty dva muže po jeho boku. L 9,33 Když se od něj začali vzdalovat, Petr Ježíše oslovil: „Mistře, dobře, že jsme tu! Uděláme tu tři stánky – jeden tobě, jeden Mojžíšovi a jeden Eliášovi.“ Nevěděl ale, co říká. L 9,34 Než to dořekl, objevil se oblak a zahalil je. Když se ocitli v tom oblaku, dostali strach. L 9,35 Z oblaku se ozval hlas: „Toto je můj Syn, můj Vyvolený. [29] Toho poslouvejte.“ L 9,36 Když ten hlas dozněl, našli tam jen samotného Ježíše. Zůstali zticha a v těch dnech nikomu neprozradili, co viděli.

Jsou tak tři svědkové, kteří měli už za Ježíšova života zkušenost s proměněným Kristem. Byli to vsutku věrohodní svědkové. A takováto svědectví vytvářejí předpoklad k šíření víry a k evangelizaci, díky níž se obraceli ke Kristu i jeho dřívější pronásledovatelé .

Proč mě pronásleduješ?

Sk 9,1 Saul stále ještě chrlil smrtelné výhrůžky proti Pánovým učedníkům. [31] Šel za veleknězem Sk 9,2a vyžádal si od něj listy pro synagogy v Damašku, aby tam mohl vyhledat přívržence té Cesty – jak muže, tak ženy – a přivést je v poutech do Jeruzaléma. Sk 9,3 Když už se cestou blížil k Damašku, náhle ho obklopilo světlo z nebe. Sk 9,4 Padl na zem a uslyšel hlas: „Saul, Saul, proč mě pronásleduješ?“ Sk 9,5 Zeptal se: „Kdo jsi, Pane?“ Ten odpověděl: „Já jsem Ježíš, kterého ty pronásleduješ. Sk 9,6 Vstaň a jdi do města; tam se dozvíš, co máš dělat.“ Sk 9,7 Muži v Saulově doprovodu zůstali stát bez hlesu; slyšeli totiž hlas,

ale nikoho neviděli. Sk 9,8Když se Saul zvedl ze země, otevřel oči, ale nic neviděl. Museli ho do Damašku odvést za ruku. Sk 9,9Po tři dny neviděl, nejedl ani nepil. Sk 9,10V Damašku žil jeden učedník jménem Ananiáš. Pán ho ve vidění oslovil: „Ananiáši!" Odpověděl: „Zde jsem, Pane." Sk 9,11Pán mu řekl: „Vstaň a jdi do ulice zvané Přímá. V Judově domě najdeš Saula z Tarsu – hle, právě se modlí Sk 9,12a ve vidění spatřil muže jménem Ananiáš, jak jde k němu a vkládá na něj ruku, aby prohlédl." Sk 9,13Ananiáš namítl: „Pane, slyšel jsem od mnoha lidí, kolik zla ten muž napáchal tvým svatým v Jeruzalémě! Sk 9,14A teď má i zde od vrchních kněží pověření, aby spoutal všechny, kdo vzývají tvé jméno!" Sk 9,15Pán mu však řekl: „Jdi, neboť je to má vyvolená nádoba – bude přinášet mé jméno národům, králům i synům Izraele Sk 9,16a já mu ukážu, kolik musí vytrpět pro mé jméno." Sk 9,17Ananiáš tedy šel do určeného domu. Vešel dovnitř, vložil na něj ruce a řekl: „Bratře Saule, Pán Ježíš, který se ti ukázal na cestě, po níž jsi šel, mě poslal, abys prohlédl a byl naplněn Duchem svatým." Sk 9,18Saul náhle prohlédl, jako by mu z očí spadly šupiny. Potom vstal a dal se pokřtít. Sk 9,19Přijal pokrm a posilnil se.

Saul popouzí Židy

Saul pak strávil několik dní s damašskými učedníky Sk 9,20a hned začal v synagogách kázat, že Ježíš je Boží Syn. Sk 9,21Všichni, kdo ho slyšeli, žasli a říkali: „Vždyť to je ten, který v Jeruzalémě hubil vyznavače toho jména! Copak sem nepřišel, aby je v poutech odvedl k vrchním kněžím?" Sk 9,22Saul ale kázal stále mocněji a svými důkazy, že Ježíš je Mesiáš, popouzel damašské Židy. Sk 9,23Když už to trvalo dost dlouho, Židé se dohodli, že ho zabijí. Sk 9,24Saul se ale o jejich úkladech dozvěděl. Brány byly hlídány dnem i nocí, protože ho chtěli zabít, Sk 9,25a tak ho učedníci v noci vzali a spustili ho v koši přes hradbu.

A právě takto se stal z pronásledovatele Saula apoštol Pavel. Byl to další věrohodný svědek, který se stal apoštolem, protože se setkal s Ježíšem po jeho nanebevstoupení.

Sk 9,26Saul se tedy vrátil do Jeruzaléma. Pokoušel se připojit k učedníkům, ale všichni se ho báli. Nevěřili totiž, že je učedník. Sk 9,27Barnabáš se ho však ujal. Přivedl ho k apoštolům a vyprávěl jim, jak Saul uviděl na cestě Pána a mluvil s ním a také jak v Damašku směle mluvil v Ježíšově jménu. Sk 9,28A tak s nimi zůstal v Jeruzalémě. Sk 9,29Hovořil a přel se také s počtenými Židy a ti mu začali ukládat o život. Sk 9,30Když se to dozvěděli bratři, odvedli ho do Cesareje a poslali do Tarsu.

Církev v Antiochii

Sk 11,19Ti, kdo se rozprchli během pronásledování po Štěpánově smrti, dorazili až do Fénicie, na Kypr a do Antiochie a šířili Boží slovo výhradně mezi Židy. Sk 11,20Někteří z nich, původem z Kypru a Kyrény, však po příchodu do Antiochie oslovili evangeliem o Pánu Ježíši také Řeky. Sk 11,21Hospodinova ruka byla s nimi a veliké množství jich uvěřilo a obrátilo se k Pánu. Sk 11,22Zpráva o tom se donesla k církvi v Jeruzalémě, a tak do Antiochie vyslali Barnabáše. Sk 11,23Když tam přišel a uviděl tu Boží milost, zaradoval se a všechny povzbuzoval, aby s oddaným srdcem zůstávali věrní Pánu. Sk 11,24(Byl to dobrý muž, plný Ducha svatého a víry.) A tak se k Pánu přidalo ještě mnoho dalších. Sk 11,25Barnabáš proto odešel do Tarsu vyhledat Saula, Sk 11,26a když ho našel, přivedl ho do Antiochie. Strávili v tamější církvi celý rok a učili spoustu lidí. Právě zde v Antiochii byli učedníci poprvé označeni za křesťany.

Pravá evangelizace

Přes pronásledování se evangelium(radostná zvěst v překladu z řečtiny) šířilo dál. Ale začali se objevovat i "lžiapoštolové", kteří mátlí křesťany svým učením.

2Kor 11,12V tom, co dělám, budu pokračovat i nadále, abych vzal vítr z plachet těm, kteří se nám pod nějakou záminkou chtějí ve své chloubě podobat. 2Kor 11,13Takoví rádoby apoštolové jsou ve skutečnosti podvodníci, kteří se vydávají za apoštoly Kristovy. 2Kor 11,14A není divu, vždyť sám satan se vydává za anděla světla! 2Kor 11,15Není tedy nic zvláštního, když se i jeho služebníci vydávají za služebníky spravedlnosti. Nakonec ale dopadnou, jak si zaslouží.

Ř 16,17Prosím vás, bratři, dávejte si pozor na ty, kdo působí roztržky a kladou překážky učení, které jste poznali. Vyhýbejte se jim! Ř 16,18Takoví lidé neslouží Kristu, našemu Pánu, ale svému břichu. Jde jim jen o to, aby svými lahodnými řečmi a pochlebováním oklamali srdce bezelstných.

Zdá se, že od prvopočátku se křesťané museli učit rozlišovat duchy.

1Kor 12,4Jsou různé dary, ale tentýž Duch, 1Kor 12,5jsou různé služby, ale tentýž Pán, 1Kor 12,6jsou různá působení, ale všechno ve všech působí tentýž Bůh. 1Kor 12,7Každý ovšem dostává projev Ducha ke společnému užitku: 1Kor 12,8jednomu je skrze Ducha dáno slovo moudrosti, jinému od téhož Ducha slovo poznání, 1Kor 12,9dalšímu víra v tomtéž Duchu, jinému dary uzdravování v tomtéž Duchu, 1Kor 12,10jinému konání zázraků, jinému proroctví, jinému rozlišování duchů, jinému různé druhy jazyků, jinému výklad jazyků. 1Kor 12,11To vše ale působí jeden a tentýž Duch, který obdarovává každého jednotlivě, jak sám chce.

Postupně se začal u křesťanů objevovat zvyk naslouchat autoritám, které byly všeobecně(tj.katolicky) uznávané. Čas od času, zpravidla, když se objevil nějaký problém, se setkávali představení jednotlivých křesťanských společenství a definovali katolické učení. Když dostali

křesťané svobodu a státní souhlas k činnosti, tak se taková setkání autorit začala nazývat koncil.

Jeruzalémský sněm

Sk 15,1Potom přišli někteří z Judska a začali bratry učit: „Pokud se nedáte obřezat podle Mojžíšova způsobu, nemůžete být spaseni.“ Sk 15,2Pavel a Barnabáš s nimi proto vedli nemalý spor a hádku, a tak bylo rozhodnuto, že Pavel, Barnabáš a někteří další půjdou s touto otázkou za apoštoly a staršími do Jeruzaléma. [54] Sk 15,3Vyslání církví tedy procházeli Fénicií a Samařím a vyprávěli o obrácení pohanů a přinášeli všem bratrům velikou radost. Sk 15,4Když dorazili do Jeruzaléma, byli přijati církví, apoštoly i staršími a vyprávěli jim, co skrze ně Bůh udělal. Sk 15,5Povstali však někteří věřící ze sekty farizeů a říkali, že pohané se musí obřezávat a že se jim má přikázat, ať zachovávají Mojžíšův zákon. Sk 15,6Apoštolové a starší se tedy sešli, aby tu věc zvážili. Sk 15,7Po velikém dohadování vstal Petr a promluvil k nim: „Bratři! Sami víte, že Bůh z nás už dávno vybral mě, aby pohané slyšeli slovo evangelia z mých úst a uvěřili. [55] Sk 15,8Bůh, který zná lidská srdce, jim tehdy vydal svědectví, když jim dal Ducha svatého tak jako nám. Sk 15,9Vírou očistil jejich srdce a neučinil žádný rozdíl mezi námi a jimi. Sk 15,10Proč tedy teď pokoušíte Boha? Proč nakládáte učedníkům jeho, které nemohli unést ani naši otcové ani my? Sk 15,11Věříme přece, že jsme stejně jako oni spaseni milostí Pána Ježíše.“ Sk 15,12Celé shromáždění zmlklo a poslouchali Barnabáše a Pavla, kteří vyprávěli, jaká znamení a zázraky skrze ně Bůh konal mezi pohany. Sk 15,13Když domluvili, vzal si slovo Jakub: „Poslouchejte mě, bratři. Sk 15,14Šimon tu vyprávěl, jak Bůh poprvé navštívil pohany, aby z nich přijal svůj vlastní lid. Sk 15,15S tím se plně shodují slova proroků, neboť je psáno: Sk 15,16,Znovu se vrátím a obnovím zbořený stan Davidův. Jeho trosky obnovím a vztyčím jej, Sk 15,17aby ostatní lidé hledali Hospodina – všichni pohané mé jméno nesoucí, praví Hospodin, který činí tyto věci,“ [56] Sk 15,18věci, které oznamoval už před věky. [57] Sk 15,19Proto soudím, abychom pohanům, kteří se obracejí k Bohu, nečinili potíže. Sk 15,20Napišme jim však, ať se vyhýbají modloslužbě, smilstvu, masu zardoušených zvířat a krvi. Sk

15,21Mojžíš má přece odedávna kazatele po všech městech, kde ho čtou v synagogách každou sobotu."

Dopis věřícím z pohanů

Sk 15,22Apoštolové a starší se shodli s celou církví, že do Antiochie pošlou s Pavlem a Barnabášem své zástupce. Byli to přední bratři Juda (zvaný také Barsabáš) a Silas. Sk 15,23Po nich poslali tento dopis: Apoštolové, starší a všichni bratři zdraví bratry z pohanů v Antiochii, Sýrii a Kilikii. Sk 15,24Slyšeli jsme, že vás někteří od nás znepokojili a zmátli, když vám říkali, že se musíte dát obřezat a zachovávat Zákon. K ničemu takovému jsme je nepověřili. Sk 15,25My shromáždění jsme se svorně shodli, že k vám pošleme své zástupce spolu s našimi milovanými Barnabášem a Pavlem, Sk 15,26kteří pro jméno našeho Pána Ježíše Krista nasadili své životy. Sk 15,27Posíláme k vám Judu a Silase, kteří vám to vše ústně potvrdí: Sk 15,28Shodli jsme se s Duchem svatým, že na vás nebudeme vkládat žádné další břemeno kromě těchto nezbytných věcí: Sk 15,29vyhýbejte se modloslužbě, krvi, masu zardoušených zvířat a smilstvu. Uchráníte-li se těchto věcí, uděláte dobře. Buďte zdraví.Sk 15,30Vyslání na cestu přišli do Antiochie, svolali shromáždění a předali dopis. Sk 15,31Bratři ho přečetli a měli z toho povzbuzení radost. Sk 15,32Juda se Silasem (kteří byli také proroci) pak mnoha slovy povzbuzovali a posilovali bratry. Sk 15,33[34] A když tam strávili nějaký čas, bratři je v pokoji vyslali zpět k apoštolům. [58] Sk 15,35Pavel a Barnabáš zůstali v Antiochii také a spolu s mnoha dalšími vyučovali a kázali Pánovo slovo.

Pomoc z nebe

Bůh sám vedl křesťany a pomáhal jim uchovat si pravé učení a tradice. Duch svatý působil zázraky prostřednictvím svých služebníků a když bylo třeba, tak se jim i zjevoval.

Zj 1,9 Já Jan, váš bratr a společník v Ježíšově soužení, království a vytrvalosti, jsem se kvůli Božímu slovu a kvůli svědectví o Ježíši ocitl na ostrově zvaném Patmos. Zj 1,10 V den Páně jsem byl ve vytržení Ducha a uslyšel jsem za sebou mocný hlas, jako zvuk polnice, Zj 1,11 jak říká: „Co vidíš, napiš do knihy a pošli sedmi církvím: do Efesu, do Smyrny, do Pergamonu, do Thyatir, do Sard, do Filadelfie a do Laodikeje."

Zj 1,12 Obrátil jsem se tedy, abych viděl ten hlas, který se mnou mluvil. Když jsem se obrátil, spatřil jsem sedm zlatých svícňů Zj 1,13a uprostřed těch svícňů jakoby Syna člověka, oděného dlouhým rouchem a přepásaného na prsou zlatým pásem. Zj 1,14 Vlasy na hlavě měl bílé jako bílá vlna, bílé jako sníh. Oči měl jako plamen ohně, Zj 1,15 nohy jako bronz rozžhavený v peci a hlas jako zvuk mohutných vod. Zj 1,16 V pravé ruce měl sedm hvězd a z úst mu vycházel ostrý dvojsečný meč. Jeho tvář zářila jako slunce v poledne. Zj 1,17 Když jsem ho spatřil, padl jsem mu k nohám jako mrtvý. Tu na mě položil svou pravici a řekl: „Neboj se. Já jsem Ten první i poslední, Zj 1,18 ten Živý. Byl jsem mrtvý, a hle, jsem živý na věky věků. Já mám klíče smrti i záhrobí. Zj 1,19 Zapiš tedy, co jsi viděl, co se děje a co se bude dít potom. Zj 1,20 Toto je tajemství těch sedmi hvězd, které jsi viděl v mé pravici, a těch sedmi zlatých svícňů: Sedm hvězd jsou andělé sedmi církví a sedm svícňů je sedm církví."

Představení křesťanských společenství jsou zde nazýváni andělé a jednotlivá společenství se označují jako církve.

Církví v Efesu

Zj 2,1 „Andělu církve v Efesu napiš: Toto praví Ten, který drží ve své pravici těch sedm hvězd, který se prochází uprostřed těch sedmi zlatých svícňů: Zj 2,2 Znáám tvé skutky, tvou práci i tvou vytrvalost. Vím, že nemůžeš snést zlé lidi; vyzkoušel jsi ty, kdo si říkají apoštolové, ale

nejsou, a shledal jsi, že jsou lháři. Zj 2,3 Vytrvale jsi snášel těžkosti pro mé jméno a nepodlehli jsi únavě. Zj 2,4 Mám ale proti tobě, že jsi ztratil svou počáteční lásku. Zj 2,5 Proto si vzpomeň, odkud jsi odpadl, čiň pokání a dřívější skutky. Nebudeš-li činit pokání, přijdu k tobě a pohnu tvým svícem z jeho místa. Zj 2,6 Máš ovšem k dobru, že nenávidíš skutky nikolaitů; i já je nenávidím. Zj 2,7 Kdo má uši, slyš, co Duch praví církvím: Kdo vítězí, tomu dám jíst ze stromu života v Božím ráji."

Církvi ve Smyrně

Zj 2,8 „Andělu církve ve Smyrně napiš: Toto praví Ten první i poslední, který byl mrtvý a ožil: Zj 2,9 Znam tvé soužení a chudobu (ale jsi bohatý), i rouhání těch, kteří si říkají Židé, a nejsou, ale jsou shromáždění satanovo. Zj 2,10 Nic se neboj toho, co máš vytrpět. Hle, ďábel uvrhne některé z vás do vězení, abyste byli vyzkoušeni, a budete mít soužení po deset dní. Buď věrný až do smrti a dám ti korunu života. Zj 2,11 Kdo má uši, slyš, co Duch praví církvím: Kdo vítězí, tomu druhá smrt neublíží."

Nebudu zde uvádět jednotlivé dopisy církvím. Myslím, že stačí pro ilustraci tyto dva. Je z nich patrné, že apoštol Jan znal poměrně dobře problematiku první evangelizace. Duch svatý mu zjevil klady i záporny prvotních církví a jejich představených. V knize Zjevení Bůh popisuje konkrétní situace přítomné i budoucí a seznamuje s nimi apoštola a ten to šíří dál i pro ostatní. Které to jsou události?

Královna

Žena a drak

Zj 12,1Na nebi se ukázalo veliké znamení: žena oděná sluncem, pod jejíma nohama měsíc a na hlavě měla korunu dvanácti hvězd. Zj 12,2Byla těhotná a křičela bolestí, neboť začínala родit.

Zj 12,3Pak se na nebi ukázalo jiné znamení: hle, veliký rudý drak se sedmi hlavami a deseti rohy, a na těch hlavách sedm korun. Zj 12,4Jeho ocas vlekl třetinu nebeských hvězd a svrhl je na zem. Tento drak se postavil před ženu, která měla porodit, aby její dítě sežral, jakmile ho porodí. Zj 12,5Ale když porodila syna, muže, který má pást všechny národy železnou holí, [18] byl její syn vytržen k Bohu a jeho trůnu. Zj 12,6A ta žena utekla na poušť, kde měla od Boha připravené místo, aby ji tam živili tisíc dvě stě šedesát dní.

Tato žena byla ztotožněna s Pannou Marií, matkou Ježíšovou. Jan ji provázel a dobře znal.

J 19,25U Ježíšova kříže stála i jeho matka a sestra jeho matky, Marie Kleofášova a Marie Magdaléna. J 19,26Když Ježíš uviděl matku a učedníka, kterého miloval, [56] jak tam stojí, řekl své matce: „Ženo, hle, tvůj syn.“ J 19,27Potom řekl tomu učedníkovi: „Hle, tvá matka.“ A ten učedník ji od té chvíle přijal k sobě.

I když se Jan pokorně přímo nejmenuje ve svém evangeliu, tak je patrné, že se jedná o něj. Vydává svědectví o osudech Matky Boží Panny Marie tak, jak je sám poznával a jak mu to bylo Duchem svatým zjeveno.

Připomínáme: "Ženy, které trpí situacemi vyloučení, zneužívání a násilí, jsou dvojnásobně chudé, protože mají často méně příležitostí hájit svá práva. A přece i mezi nimi nacházíme stále nejobdivuhodnější gesta každodenního hrdinství při ochraně a péči o křehkost jejich rodin." I když v některých zemích dochází k důležitým změnám, "společnosti na celém světě jsou stále daleko od toho, aby byly

organizovány tak, aby jasně odrážely, že ženy mají naprosto stejnou důstojnost a práva jako muži. Slovy se tvrdí určité věci, ale rozhodnutí a skutečnost volají po něčem jiném." Zvláště když se myslí na nejchudší ženy. (Apoštolská exhortace papeže Lva XIV Dilexi te,¹²) Žena stojí na počátku Ježíšova života, ženy pečovaly o Ježíše, ženy sloužily v prvotní církvi.

Mt 27,55 Zpovzdálí přihlíželo mnoho žen, které Ježíše doprovázely z Galileje a pomáhaly mu.

„Ř 16,1Doporučuji vám naši sestru Fébé, služebnici církve v Kenchrejích. Ř 16,2Přivítejte ji v Pánu, jak se na svaté sluší, a buďte jí nápomocni, v jakékoli záležitosti by vás potřebovala, neboť je to zastánkyně má i mnoha dalších. Ř 16,3Pozdravujte Priscillu s Akvilou, mé spolupracovníky v Kristu Ježíši, Ř 16,4kteří pro mě nasadili vlastní krk, takže jsem jim zavázán nejen já, ale i všechny církve z pohanů."

„Ř 16,6Pozdravujte Marii, která se pro vás tolik napracovala. Ř 16,7Pozdravujte Andronika s Junií, mé krajany a spoluvězně, významné mezi apoštoly, kteří patřili Kristu dříve než já."

„Ř 16,12Pozdravujte Tryfěnu a Tryfósu, které pracují pro Pána. Pozdravujte milovanou Persidu, která se pro Pána tolik napracovala."

Zdá se, že ženy v církvi zaujímaly a budou ještě více zaujímat význačné služby, ať se to komukoliv líbí, či nelíbí. Můžeme ztotožnit i jiné obrazy ze Zjevení apoštola Jana.

První čtyři polnice

Zj 8,6Těch sedm andělů se sedmi polnicemi se pak připravilo k troubení.

Zj 8,7Když zatroubil první anděl, nastalo krupobití a oheň smíšený s krví a bylo to svrženo na zem. Shořela třetina země, shořela třetina stromů a shořela veškerá zeleň.

Zj 8,8Když zatroubil druhý anděl, jako by byla do moře vržena veliká ohnivě planoucí hora. Třetina moře se obrátila v krev Zj 8,9a v tom moři zemřela třetina stvoření majících duši a třetina lodí byla zničena.

Zj 8,10Když zatroubil třetí anděl, spadla z nebe veliká hvězda hořící jako pochodeň a padla na třetinu řek a na prameny vod. Zj 8,11Jméno té hvězdy je Pelyněk. Třetina vod se tehdy obrátila v pelyněk a mnoho lidí kvůli těm vodám zemřelo, neboť zhořkly.

Zvláště troubení třetího anděla až sugestivně připomíná událost která zcela nedávno otřásla světem - výbuch atomové elektrárny v ukrajinském Černobylu.(Pelyněk černobýl je 50–150 cm (ojediněle i přes 2 m) vysoká bylina).

Chudoba

Obrazy zaznamenané v knize Zjevení mají zachytit nadčasové události a mohou znamenat hned několik historických událostí. Jen velmi opatrně je můžeme ztotožnit s dějinami světa, poněvadž mnohé zobrazují nebeské skutečnosti. A tak vykladaatelé Bible musí být velmi opatrní.

Zj 12,7V nebi nastal boj: Michael a jeho andělé bojovali s drakem. A drak bojoval, i jeho andělé, Zj 12,8ale nic nezmohli. Na nebi už se pro ně nenašlo místo Zj 12,9a ten veliký drak – ten dávný had, zvaný ďábel a satan, který svádí celý svět – byl svržen. Byl svržen na zem a jeho andělé byli svrženi s ním.

Zcela jistě nadčasová událost vysvětlující mnohé...

"Nesmíme být nedbalí, pokud jde o chudobu. Zvláště nás znepokojují vážné okolnosti, v nichž se mnoho lidí nachází kvůli nedostatku jídla a vody. Každý den umírají tisíce lidí v důsledku podvýživy. Dokonce i v bohatých zemích není počet chudých o nic méně znepokojivý. V Evropě přibývá rodin, které do konce měsíce nevyjdou se svým příjmem. Obecně lze pozorovat nárůst různých forem chudoby. Chudobu již nelze chápat jako jednotný stav, ale projevuje se v různých formách ekonomického a sociálního zbídačování a odráží fenomén rostoucí nerovnosti i ve všeobecně blahobytném životním prostředí. (Apoštolská exhortace papeže LvaXIV Dilexi te,12)

Ž 34,7Když chudák volal, Hospodin slyšel, ze všech úzkostí jej zachránil!

2Kor 8,9Znáte přece milost našeho Pána Ježíše Krista – kvůli vám zchudl, sám bohatý, abyste vy jeho chudobou zbohatli

L 2,4Také Josef se vydal z galilejského města Nazaret do Judska, do města Davidova zvaného Betlém (protože byl z domu a rodu Davidova),
L 2,5aby se nechal zapsat se svou snoubenkou Marií, která byla těhotná.
L 2,6Když tam byli, Marii se naplnil čas k porodu L 2,7a porodila svého

prvorozeného syna. Zavinula ho do plenek a položila do jeslí, protože v hostinci pro ně nebylo místo.

Existují určité náznaky Ježíšova společenského postavení. Především vykonává povolání řemeslníka nebo tesaře, (téktōn). Tato profesní skupina je tvořena lidmi, kteří žijí z práce svých rukou. Protože neměli žádný pozemkový majetek, stáli pod rolníky. Je potulným kazatelem, jehož chudoba a nouze jsou znamením jeho spojení s Otcem. Jsou vyžadovány také od těch, kdo ho chtějí následovat na cestě učenictví právě proto, aby se zřeknutí se statků, bohatství a jistot tohoto světa stalo viditelným znamením důvěry v Boha a jeho prozřetelnost. (Apoštolská exhortace papeže Lva XIV Dilexi te, 20) A církev, chce-li být Kristovou církví, musí být církví blahoslavenství, církví, která dává prostor maličkým, chudým a kráčí s chudými, a je místem, kde chudí mají privilegované místo. (tamtéž kap. 21)

Víra a předpojatost

Jk 2,1 Bratři moji, nespojujte víru našeho slavného Pána Ježíše Krista s předpojatostí. Jk 2,2 Co když do vašeho shromáždění přijde člověk v nádherných šatech a se zlatým prstenem a za ním chudák ve špinavých hadrech? Jk 2,3 Budete-li se věnovat tomu nádherně oblečenému a řeknete mu: „Posaď se prosím sem,“ ale tomu chudákovi řeknete: „Někde si stoupni nebo si sedni na zem“ – Jk 2,4 copak tím mezi sebou neděláte rozdíly? Neposuzujete lidi špatným měřítkem? Jk 2,5 Poslouchejte, milovaní bratři: Copak Bůh nevyvolil chudáky tohoto světa, aby byli bohatí ve víře? Nemají právě oni zdědit království, které Bůh zaslíbil těm, kdo jej milují? Jk 2,6 Vy ale chudého klidně ponížíte! Nejsou to přitom právě bohatí, kdo vás utiskuje a vláčí po soudech? Jk 2,7 Nerouhají se právě oni tomu vzácnému jménu, kterým jste označeni?

Potřební a nemocní, kteří se o sebe nemohli postarat sami, byli často nuceni žebrať. K tomu se přidalo břemeno sociálního studu, který byl živěn přesvědčením, že nemoc a chudoba jsou spojeny s osobním hříchem. Ježíš tomuto způsobu uvažování silně odporoval, když prohlásil, že Bůh "dává svému slunci vycházet nad zlými i dobrými a

sesílá déšť na spravedlivé i nespravedlivé". Dokonce tuto myšlenku zcela obrátil, jak jasně ukazuje podobenství o boháči a chudém Lazarovi.(Apoštolská exhortace papeže LvaXIV Dilexi te,22)

O boháči a Lazarovi

L 16,19,„Byl jeden bohatý člověk, oblékal se do purpuru a kmentu a každého dne skvěle hodoval. L 16,20Byl také jeden žebrák jménem Lazar, který ležel u jeho vrat plný vředů L 16,21a toužil se najíst aspoň tím, co spadlo ze stolu toho boháče. Dokonce i psi přicházeli a lízali mu vředy. L 16,22Jednoho dne ten žebrák zemřel a andělé ho odnesli do Abrahamova náručí. Zemřel i onen boháč a byl pohřben. L 16,23Když v pekle pozvedl v mukách oči, spatřil v dálce Abrahama a Lazara v jeho náručí. L 16,24,Otče Abrahame,' zvolal boháč, ‚smiluj se nade mnou! Pošli Lazara, ať smočí koneček prstu ve vodě a svlaží mi jazyk, vždyť tu v tom plameni hrozně trpím!' L 16,25,Synu,' odpověděl Abraham, ‚vzpomeň si, že sis v životě užil dobrých věcí, tak jako Lazar zlých. Teď ho tedy čeká potěšení, ale tebe trápení. L 16,26Navíc mezi námi a vámi zeje veliká propast, aby ti, kdo by si přáli přejít odsud k vám nebo se snažili dostat odtamtud k nám, nemohli.' L 16,27On na to řekl: ‚Prosím tě, otče, pošli ho tedy do mého otcovského domu. L 16,28Mám pět bratrů – ať je varuje, aby i oni nepřišli do tohoto místa muk!' L 16,29,Mají Mojžíše a Proroky,' řekl Abraham. ‚Ať poslouchají je!' L 16,30,To ne, otče Abrahame,' boháč na to. ‚Kdyby k nim ale přišel někdo z mrtvých, činili by pokání.' L 16,31On mu ale řekl: ‚Když neposlouchají Mojžíše a Proroky, nepřesvědčí je, ani kdyby někdo vstal z mrtvých.'"

Jak působivé... Svatému Janu Zlatoústému byla připisována následující napomenutí: "Neboť almužna je křídlem modlitby. Pokud nedáte křídla své modlitbě, nebude létat." A svatý Řehoř Naziánský zakončil jedno ze svých slavných kázání těmito slovy: "Jestliže vy, služebníci, bratři a dědicové Kristovi, chcete mě vyslechnout nyní, pak navštěvujme Krista, uzdravujme Krista, žijme Krista, oblečme Krista, ochraňujme Krista, ctěme Krista, ale nejen pohostinností, jak to někteří učinili. a ne jako Maria mastmi, a nejen u hrobu jako Josef z Arimatie, ani dary na

pohřeb jako Nikodém, který byl svatým křesťanem, ani zlatem, kadidlem a myrhou, jak to před nimi činili mudrci. Protože Pán chce milosrdenství vůči světu, a ne oběť, [...], prokažme mu milosrdenství v potřebných, abychom, až odtud budeme muset odejít, byli přijati do věčných stanů."(Apoštolská exhortace papeže LvaXIV Dilexi te,118)

Jk 5,1A teď vy, boháči – plačte a naříkejte nad bídami, jež vás čekají. Jk 5,2Vaše bohatství shnilo, šaty vám sežrali moli, Jk 5,3vaše zlato a stříbro zrezivělo. Ta rez bude svědčit proti vám a stráví vaše těla jako oheň. Nahromadili jste si poklad pro poslední dny! Jk 5,4Slyšíte? To křičí mzda, kterou jste odepřeli dělníkům, kteří dřeli na vašich polích! Volání ženců došlo sluchu Hospodina zástupů! Jk 5,5Žili jste na zemi v rozkoši a v požitcích; vykrmili jste se ke dni porážky! Jk 5,6Odsoudili jste a zavraždili spravedlivého; on se nebránil.

Soudce přichází

Jk 5,7Bratři, buďte trpělivi až do Pánova příchodu. Víte, jak rolník očekává drahocennou úrodu země – trpělivě na ni čeká, dokud nepřijde raný i pozdní déšť. Jk 5,8I vy tedy buďte trpělivi a pevní. Pánův příchod je blízko.

Pánův příchod

Zj 22,7,„Hle, přijdu brzy! Blaze tomu, kdo zachovává slova proroctví této knihy." Zj 22,8Já Jan jsem to všechno viděl a slyšel. Když jsem to uslyšel a uviděl, padl jsem, abych se klaněl u nohou toho anděla, který mi tyto věci ukazoval. Zj 22,9On mi však řekl: „Pozor, nedělej to! Jsem jen Boží služebník, tak jako ty a tvoji bratři proroci a jako ti, kdo zachovávají slova této knihy. Klaněj se Bohu." Zj 22,10Potom mi řekl: „Nezapečeťuj slova proroctví této knihy, [43] neboť ten čas je blízko. Zj 22,11Kdo škodí, ať škodí dál, a kdo je špinavý, ať se dál špiní. Spravedlivý ať dál koná spravedlnost a svatý ať se dál posvěcuje." Zj 22,12„Hle, přijdu brzy a má odplata se mnou, abych odplatil každému podle jeho skutků. Zj 22,13Já jsem Alfa i Omega, počátek i konec, první i poslední." Zj 22,14Blaze těm, kteří perou svá roucha, aby měli přístup ke stromu života a mohli vejít branami do města. Zj 22,15Psi, čarodějové, smilníci, vrahové a modláři však zůstanou venku stejně jako každý, kdo miluje a provozuje lež. Zj 22,16„Já Ježíš jsem poslal svého anděla, aby vám v církvích svědčil o těchto věcech. Já jsem ten kořen a rod Davidův, jasná jitřenka." Zj 22,17Duch a Nevěsta říkají: „Přijď!" Kdo slyší, ať také řekne: „Přijď!" Kdo žízní, ať přijde, a kdo chce, ať zdarma nabere vodu života.

Křesťanská láska překonává všechny překážky, sbližuje vzdálené lidi, sjednocuje cizince, mění nepřátele v důvěrníky, překonává propasti, které jsou lidsky nepřekonatelné, a zasahuje i do nejskrytějších koutů společnosti. Křesťanská láska je svou povahou prorocká, koná zázraky, nezná hranic: je tu pro nemožné. Láska je především jakýmsi životním konceptem, způsobem života. Církev, která neklade žádné hranice lásce, která nezná nepřátele, proti nimž by měla bojovat, ale pouze muže a ženy, které má milovat, to je církev, kterou dnes svět potřebuje.

(Apoštolská exhortace papeže LvaXIV Dilexi te,120)

Epilog

Zj 22,18Každého, kdo slyší prorocká slova této knihy, ujišťuji: Kdokoli k nim něco přidá, Bůh mu přidá ran v této knize zapsaných. Zj 22,19Kdokoli z prorockých slov této knihy něco odejme, Bůh odejme jeho

díl ze stromu života a ze svatého města a z dobrých věcí v této knize zapsaných. Zj 22,20 Ten, který vydává svědectví o těchto věcech, říká: „Přijdu brzy.“

Amen, přijď, Pane Ježíši! Zj 22,21 Milost Pána Ježíše se všemi.